

การศึกษาความเห็นชอบของโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังน้ำขบวน เริ่กที่บ้านในสอย แม่น้ำองston

นายชนันต์ แตงประไพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาชีวกรรมโยธา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974 - 563 - 658 - 4

013179

๑๕๔๖๖๑๕๙

A Feasibility Study of a Microhydropower Project at Ban Nai Soi,
Mae Hong Son.

Chananta Dangprapai

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering

Department of Civil Engineering

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวขอวิทยานิพนธ์

การศึกษาความเห็นชอบของโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังน้ำ
ขนาด เล็กที่บ้านในสอย แม่ช่องสอน

ชื่อนิสิต

นายชนันต์ แคงประไพ

ภาควิชา

วิศวกรรมโยธา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ธรรม permpric

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.นิเวศ ตราnanan)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ อักรี จตุภาคี)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ธรรม permpric)

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยพันธุ์ รักวิจัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาความ เหมาะสมของ โครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังน้ำขนาดเล็ก
ที่บ้านในสอย แม่ช่องสอน

ชื่อนิสิต

นายชนันต์ แคงประไพ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ช่างง เพรเมปติรด

ภาควิชา

วิศวกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา

2526

บทคัดย่อ

การพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ก้าวสั้น เป็นที่สนใจโดยทั่วไปในประเทศไทยที่ ก้าวสั้นพัฒนาทั้งหลาย รวมทั้งประเทศไทย การพัฒนาแหล่งพลังงานภายในประเทศเพื่อทดแทน การใช้น้ำมัน เชื้อเพลิงซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็น เป้าหมายอันดับหนึ่งในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) การพัฒนาโครงการไฟฟ้า พลังน้ำขนาดเล็ก เป็นส่วนหนึ่งในแผนการพัฒนาพลังงานทดแทน โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก เหมาะสมที่จะได้รับการพัฒนาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสนององไวยาของรัฐในด้านการพลังงาน และเป็นการพัฒนาชนบทที่อยู่ห่างไกล อีกทั้งยัง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนได้ช่วยเหลือคนเอง โดยการเข้าร่วมในการก่อสร้าง และดำเนินการโครงการ

ในการศึกษานี้ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาและการดำเนินการโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ ขนาดเล็ก ในประเทศไทย เพื่อให้โครงการมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงความ เหมาะสมของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย จังหวัดแม่ช่องสอน การประเมินผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของโครงการได้เปรียบเทียบกับแหล่งผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแหล่ง อื่น คือโรงจักรไฟฟ้าที่ใช้น้ำมันตีเชล เป็นเชื้อเพลิงและการขยายสายส่ายส่งไฟฟ้า จากระบบสาย ส่งเดิมออกไปยังพื้นที่รับประโยชน์ ทั้งนี้โดยวิธีเคราะห์นุณค่าปัจจุบันในการลงทุนที่น้อยที่สุด

Thesis Title A Feasibility Study of a Microhydropower
 Project at Ban Nai Soi, Mae Hong Son.

Name Chananta Dangprapai

Thesis Advisor Professor Thamrong Prempridi

Department Civil Engineering

Academic Year 1983

ABSTRACT

The developments of Micro - Hydropower project are of interest in various developing countries including Thailand. Development of all possible energy resources in the country to substitute the consumption of imported fuel oil is one of the goals in the Fifth National Economic and Social Development Plan (1982-1986). Micro - Hydropower development shares a certain portion in Substitute Energy Development - Plan. The suitability in developing Micro-Hydropower projects based on the reasons that it suits the government's policy in energy section and encouraging the development of remote rural areas. Moreover, self-dependent promotion by participation of the people in construction work is also in account.

Guidelines for the most effective Micro-hydropower project developments in Thailand are presented in this study. Feasibility Study of a Micro-hydropower project at Ban Nai Soi, located in Amphoe Muang Changwat Mae Hong Son, was carried out. The economic evaluation in the study was conducted by comparing to the alternative equivalent diesel power plant and grid extension options applying Least-Cost-Analysis Technique.

กิติกรรมประจำปี

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ท่านศาสตราจารย์ ดร.นิรัตต์ ศารานันทน์ รอง
ศาสตราจารย์ อักรี จัตุภาคี ศาสตราจารย์ ธรรมรงค์ เปรมปธร์ รองศาสตราจารย์
ดร.ชัยพันธุ์ รักวิจัย คณะเจ้าน้ำที่หน่วยงานของรัฐซึ่งประกอบด้วย เจ้าน้ำที่ของกฯ
ไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน สำนักงานหลังงานแห่งชาติ
กรมทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนท่านอื่น ๆ ที่มีได้กล่าวนาม ณ ที่นี่ ที่ได้อุเคราะห์ให้คำแนะนำ
แนวคิด และข้อมูลต่าง ๆ

ภูมิกรรมของทุกท่าน เป็นส่วนสำคัญที่สุด ได้ช่วยสนับสนุนให้งานวิจัยของข้าพเจ้าใน
ครั้งนี้เสร็จได้ และขอขอบพระไชน์จากวิทยานิพนธ์นี้ให้แก่ผู้สนใจเพื่อการศึกษาต่อไป

ชนันต์ แแดงประทัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

๗

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๕
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิจกรรมประจำ	๗
สารบัญ	๘
สารบัญตารางประกอบ	๙
สารบัญภาพประกอบ	๑๐
ความหมายของสัญลักษณ์	๑๓
สารบัญภาคผนวก	๑๔
 บทที่ ๑ บทนำ	๑
1.1 ความเป็นมา	๑
1.2 ความสำคัญของปัญหา	๑
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๓
1.4 ขอบข่ายการศึกษา	๔
1.5 ผลการศึกษาที่เคยมี	๔
1.6 การดำเนินการศึกษา	๕
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๖
 บทที่ ๒ แผนเร่งรัดพัฒนาพลังงานทดแทนของประเทศไทย	๗
2.1 การใช้พลังงานในชนบทในปัจจุบัน	๗
2.2 การใช้พลังงานในอนาคต	๙
2.3 เทคโนโลยีในการผลิตพลังงานเพื่อการใช้ในอนาคต	๑๑
2.4 แผนการผลิตพลังงานในอนาคต	๑๓
2.5 แหล่งพลังงานของประเทศไทยและอุ่นทางในการนำมาใช้ประโยชน์ในอนาคต	๑๔

	หน้า
2.6 ปัญหาการเร่งรัดพัฒนาพลังงานทดแทนพลังงานที่ดอง	19
สิ่งซึ่งมาจากต่างประเทศในอนาคต 19
2.7 ปัญหาการพัฒนาพลังงานในชนบท 20
2.8 แผนพัฒนาพลังงานของประเทศไทยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ 21
2.9 การกระจายการพัฒนาไฟฟ้าไปสู่ชนบททั่วประเทศ 23
 บทที่ ๓ แนวคิดของการพัฒนาโครงการพลังน้ำขนาดเล็กเพื่อพัฒนาชนบท	24
๓.๑ บทบาทของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก 24
๓.๒ ข้อกำหนดในการพิจารณาคัดเลือกโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ 26
ขนาดเล็ก 26
๓.๓ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและวางแผนเบื้องต้นของโครงการ 27
๓.๔ โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กสำหรับพัฒนาพลังงานทดแทน	.. 28
๓.๕ การวิเคราะห์ความเหมาะสมสมด้านเศรษฐกิจของโครงการ	... 29
๓.๖ การพิจารณาความเหมาะสมของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ	
ขนาดเล็ก 30
๓.๗ แนวทางการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก 31
๓.๘ ผลประโยชน์จากการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก	... 32
 บทที่ ๔ การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ	34
๔.๑ ที่ดินและลักษณะภูมิประเทศของโครงการ 34
๔.๒ สภาพเศรษฐกิจและสังคม 35
๔.๓ การพยากรณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้า 36
๔.๔ ลักษณะธรณีวิทยา 39
๔.๕ อุตุนิยมวิทยาและอุทกวิทยาของโครงการ 40
๔.๖ แผนการพัฒนาโครงการ 53
๔.๗ การหาค่าการให้ผลตอบแทนที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด	... 54
๔.๘ การออกแบบเบื้องต้น 58

หน้า

4.9	การประมาณราคาค่าก่อสร้างโครงการ	60
4.10	การประเมินผลกระทบเศรษฐกิจวิศวกรรม โดยเปรียบเทียบกับ แผนเพื่อเลือก	64
4.11	การประเมินผลดำเนินเศรษฐกิจจากการลงทุนของโครงการ	66
4.12	สรุปลักษณะสำคัญของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย	67
บทที่ 5	การอภิปรายการศึกษาความเหมาะสมของโครงการผลิตกระแสไฟฟ้า จากพลังน้ำขนาดเล็ก	81
5.1	การวางแผนพัฒนาไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก	81
5.2	แนวทางการลดค่าก่อสร้างโครงการให้ต่ำลง	84
5.3	รูปแบบการพัฒนาแหล่งน้ำที่ล้มเหลว และประสบความสำเร็จ	86
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษาและขอเสนอแนะ	95
6.1	สรุปผลการศึกษาความเหมาะสมของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำ ขนาดเล็กที่บ้านในสอย แม่น้ำองston	95
6.2	ขอเสนอแนะ	96
เอกสารอ้างอิงภาษาไทย		98
เอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษ		100
ภาคผนวก ก.		102
ภาคผนวก ข.		116
ภาคผนวก ค.		155
ภาคผนวก ง.		166

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1.1 โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดกำลังผลิตต่ำกว่า 200 กิโลวัตต์	5
ที่สร้างเสร็จแล้ว (สำนักงานพัฒางานแห่งชาติ 2526) (12) 	5
2.1 แผนการผลิตพัฒางานในอนาคต (ช่าง เพรมปรีดี 2526) (๓) 	13
3.1 โครงการพัฒนาน้ำขนาดเล็กที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการพัฒนา	
ส่วนที่ 1 - ส่วนที่ 5 รวมรวมถึง ธันวาคม 2524 (สำนักงาน	
พัฒางานแห่งชาติ 2524) (5) 	25
4.1 พยายารายความต้องการไฟฟ้าของบ้านในสอย แม่ช่องสอน (2527) ๓๘	
4.2 ปริมาณน้ำท่ารายเดือนต่อตารางกิโลเมตรของโครงการ	43
4.3 ผลการประมาณค่าน้ำหลาก	46
4.4 แสดงคำ B/C ที่อัตราการไฟฟ้าออกแบบต่าง ๆ	56
4.5 เปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันค่าไฟฟ้าจากแหล่งต่อ เชื่อมสายสั้ง และโรงจักรดีเซลในช่วงเวลาผิด ๓๐ ปี	65

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

รายการภาพประกอบ

รูปที่		หน้า
4.1	ปริมาณน้ำท่ารายเดือนต่อหน่วยพื้นที่	47
4.2	FLOW DURATION CURVE ของอุ่มน้ำป่าย-น้ำiyawm (ประยุกต์ใช้กับ โครงการบ้านในสอย)	48
4.3	REGIONAL ENVELOPE CURVE DERIVED FOR THE NORTHEASTERN AND CENTRAL THAILAND	49
4.4	REGRESSION LINE สหสัมภพค่าน้ำฝน EXCESS RAINFALL จากค่า RAIN DEPTH	50
4.5	แผนที่แสดงเส้นขั้นค่าปริมาณฝนเท่ากันของค่าปริมาณฝน (มม.) ๕๐ ปี, ๓-ชั่วโมง ในภาคเหนือของประเทศไทย (สวามี หอสุชาติ ๒๕๒๕)	51
4.6	แผนที่แสดงเส้นขั้นค่าปริมาณฝนเท่ากันของค่าปริมาณฝน (มม.) ๕๐ ปี, ๖-ชั่วโมง ในภาคเหนือของประเทศไทย (สวามี หอสุชาติ ๒๕๒๕)	52
4.7	แผนภูมิการหาค่าอัตราการไหลออกแบบที่ให้ผลประโยชน์ตอบแทนสูงสุด	57
4.8	Design Chart for A-C pipe (CPAC CO.,LTD. 1980)	62
4.9	STANDARDIZED MICRO HYDRO THRIBINES:SELECTION OF TYPE	63
4.10	อัตราการไหลออกแบบที่ให้ประโยชน์สูงสุด (OPTIMUM DESIGN FLOW)	68
4.11	แผนที่แสดงที่ดังโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่บ้านในสอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	70
4.12	แผนที่แสดงที่ดังโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่บ้านในสอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	71
4.13	แผนที่แสดงที่ดังโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่บ้านในสอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	72
4.14	ป่าไม้มีค่าจำนวนมากซึ่งอยู่ที่นาแน่น ยังไม่มีการถูกทำลาย	73
4.15	ลักษณะน้ำสอยในช่วงฤดูน้ำแล้ง จะมีระดับน้ำสูงประมาณ ๑๐-๒๐ ซม. มีน้ำไหลตลอดปี	73
4.16	ป่าไม้ซึ่งอยู่ที่ป่าบริเวณสองข้างทางของน้ำในสอย	74
4.17	ป่าไม้มีเก็บตลอดเส้นทางที่สำรวจ	74
4.18	แผนที่แสดงที่ดังโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่บ้านในสอย แม่ฮ่องสอน	
55	ตารางกิโลเมตร	75

รูปที่

หน้า

4.19	แผนที่แสดงสถานี อุตุนิยม-อุทกวิทยา โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กบ้านในสอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	76
4.20	แผนที่แสดงที่ตั้งโรงไฟฟ้าโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่บ้านในสอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	77
4.21	ทัศนียภาพ และระบบของโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำที่บ้านในสอย จังหวัดแม่ฮ่องสอน	78
4.22	ลักษณะรูปตัดทั่วไปของฝายน้ำล้น โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กบ้านในสอย แม่ฮ่องสอน	79
4.23	Typical efficiency curves for the various types of turbines at constant speed under constant head.	80
5.1	แบบจำลองความคิด การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อผลิตไฟฟ้า เป็นพลังงานทดแทน แบบ TOP-DOWN	88
5.2	แบบจำลองความคิด การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อผลิตไฟฟ้า เป็นพลังงานทดแทน แบบ BOTTOM-UP	89
5.3	แผนภูมิแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐ และชุมชนที่ต้องการไฟฟ้า จากโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก	90
5.4	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการพัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก (Microhydropower Development Flow Chart)	91

คู่มือการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ສັງຄູລັກຂໍ້ແລະຄວາມທມາຍ

ສັງຄູລັກຂໍ້

ຄວາມທມາຍ

C.A.	ພືນທີຮັບນ້ຳເໜືອຊຸດທີ່ຕັ້ງຝາຍ (ຕາຮາງກີໄລເມຕຣ)
C	ສັນປະລິຫັກຂອງກ່າວໃຫລຜ່ານຂອງຝາຍ (ໄຟ້ມື້ທ່ວ່າຍ)
D	ເລັ້ນຜ່າຍໆກ່າວຂອງທ່ອ (ເມຕຣ)
H _e	ຫວັນນ້ຳ ຢັ້ງຄລື່ງທັກກາຮຽນຢ່າຍແລ້ວ (ເມຕຣ)
H	ຮະດັບນ້ຳເໜືອສັນຝາຍ (ເມຕຣ)
H _L	ກາຮສູງເສີຍຫວັນນ້ຳໃນທ່ອ ຄ.ສ.ລ. ເປັນ ເມຕຣຕ່ອຄວາມຍາວທ່ອ (ເມຕຣ)
KW	ໜ່ວຍກ່າລັງໄຟຟ້າ (ກີໄລວັດຕໍ)
L	ຄວາມກ່າວງຂອງສັນຝາຍ (ເມຕຣ)
MW	ໜ່ວຍກ່າລັງໄຟຟ້າ (ລ້ານວັດຕໍ)
P	ກ່າລັງຜລິຕໄຟຟ້າ (ກີໄລວັດຕໍ)
qm	ຍົດຮາກາຮໃຫລຕ່ອພື້ນທີ່ (ລິດຣ/ວິນາທີ/ຕາຮາງກີໄລເມຕຣ) ເຊື່ຍຮາຍເດືອນ
q _a $\frac{q_m}{q_a}$	ອົດຮາກາຮໃຫລຕ່ອພື້ນທີ່ (ລິດຣ/ວິນາທີ/ຕາຮາງກີໄລເມຕຣ) ເຊື່ຍຮາຍປີ
Q _d $\frac{q_m}{T}$	ອົດຮາສ່ວນກາຮໃຫລຕ່ອທ່ວ່າຍພື້ນທີ່ (ໄຟ້ມື້ທ່ວ່າຍ)
Q _d	ອົດຮາກາຮໃຫລຂອງນ້ຳໃນກາຮອອກແບບທີ່ເວລາດຳງໆ (ສບ.ມ./ວິນາທີ)
Q	ອົດຮາກາຮໃຫລຂອງນ້ຳ (ສບ.ມ./ວິນາທີ)
T	ເວລາເປັນເປົອຮ່ານຕໍ
R	ຄວາມໜາແນ່ນຂອງນ້ຳ (ກີໄລນິວຕົນຕ່ອງ ສູກບາສກໍາເມຕຣ)
η	ປະຈິກີກາກທັງໝາດຂອງຮະບບກາຮຜລິຕໄຟຟ້າ (ໄຟ້ມື້ທ່ວ່າຍ)

สารบัญภาคผนวก

๗

หน้า

ภาคผนวก ก.

ตาราง ก.1	Residential Load Forecast	(1)	103
ก.2	Small Business Load Forecast	(1)	104
ก.3	Rice Mill Load Forecast	(1)	105
ก.4	Water Works Load Forecast	(1)	106
ก.5	ปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำ แม่น้ำแม่ซ่องสอน (พื้นที่รับน้ำ 43.6 ตร.กม.)		107
ก.6	ปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำ แม่น้ำယาม ที่สามท่าน (พื้นที่รับน้ำ 2600 ตร.กม.)		108
ก.7	ปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำ น้ำแม่จ่า ที่ผาบ่อง (พื้นที่รับน้ำ 297 ตร.กม.)		109
ก.8	ปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำ น้ำป่าย ที่บ้านป่างหมู (พื้นที่รับน้ำ 3770 ตร.กม.)		110
ก.9	ปริมาณน้ำท่าต่อหน่วยพื้นที่รับน้ำ น้ำป่าย ที่บ้านแปง (พื้นที่รับน้ำ 1760 ตร.กม.)		111
ก.10	Monthly Rainfall at Mae Hong Son (Sheet 1 of 2)		112
ก.11	Monthly Rainfall at Mae Hong Son (Sheet 2 of 2)		113
ก.12	Monthly Rainfall at Ban Pang Mu		114
	Mean Monthly Evaporation at Ban Pang Mu (mm/day)		115

ภาคผนวก ช.

ตาราง ช.1	มูลค่าปัจจุบันโครงการไฟฟ้า พลังน้ำขนาดเล็กบ้านในสอย กำลังผลิต 15.2 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.133 ล้านหน่วย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ($Q_d = 0.070$ ลบ.ม/วินาที) ... 117
ตาราง ช.2	มูลค่าปัจจุบันของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก บ้านในสอย กำลังผลิต 60 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.389 ล้านหน่วย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ($Q_d = 0.242$ ลบ.ม/วินาที) ... 118
ตาราง ช.3	มูลค่าปัจจุบันของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่บ้านในสอย กำลังผลิต 56.2 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.419 ล้านหน่วย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ($Q_d = 0.275$ ลบ.ม/วินาที) ... 119
ตาราง ช.4	มูลค่าปัจจุบันของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กบ้านในสอย กำลังผลิต 69.2 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.479 ล้านหน่วย ดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ($Q_d = 0.346$ ลบ.ม/วินาที) 120
ตาราง ช.5	มูลค่าปัจจุบันของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กบ้านในสอย กำลังผลิต 182 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.803 ล้านหน่วย ดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี ($Q_d = 1.074$ ลบ.ม/วินาที) 121
ตาราง ช.6	มูลค่าปัจจุบันของการต่อเชื่อมจากระบบสายส่งยawa 12 กม. ราคา 3.06 ล้านบาท เทียบกำลังผลิต 56.2 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.419 ล้านหน่วย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี (เมื่อกำลังผลิตในระบบสายส่งเดิมเพียงพอ) 122
ตาราง ช.7	มูลค่าปัจจุบันของการต่อเชื่อมจากระบบสายส่งยawa 12 กม. ราคา 3.06 ล้านบาท เทียบกำลังผลิต 56.2 กิโลวัตต์ พลังงานปีละ 0.419 ล้านหน่วย อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี (เมื่อเพิ่มกำลังผลิตในระยะสายส่ง) 123
ตาราง ช.8	มูลค่าปัจจุบันของโรงจักรดีเซล กำลังผลิต 56.2 กิโลวัตต์ พลังงาน 0.419 ล้านหน่วย 124

ตาราง ข.๙	การคำนวณหาค่าพลังงานที่คาดว่าจะผลิตได้ต่อปี เมื่ออัตรา การไหลออกแบบ (Q_d) = 1.074 ลบ.ม/วินาที	125
ตาราง ข.๑๐	การคำนวณหาค่าพลังงานที่คาดว่าจะผลิตได้ต่อปี เมื่ออัตรา การไหลออกแบบ (Q_d) = 0.60 ลบ.ม/วินาที	126
ตาราง ข.๑๑	การคำนวณหาค่าพลังงานที่คาดว่าจะผลิตได้ต่อปี เมื่ออัตรา การไหลออกแบบ (Q_d) = 0.346 ลบ.ม/วินาที	127
ตาราง ข.๑๒	การคำนวณหาค่าพลังงานที่คาดว่าจะผลิตได้ต่อปี เมื่ออัตรา การไหลออกแบบ (Q_d) = 0.275 ลบ.ม/วินาที	128
ตาราง ข.๑๓	การคำนวณหาค่าพลังงานที่คาดว่าจะผลิตได้ต่อปี เมื่ออัตรา การไหลออกแบบ (Q_d) = 0.242 ลบ.ม/วินาที	129
ตาราง ข.๑๔	การคำนวณหาค่าพลังงานที่คาดว่าจะผลิตได้ต่อปี เมื่ออัตรา การไหลออกแบบ (Q_d) = 0.070 ลบ.ม/วินาที	130
ตาราง ข.๑๕	มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย ที่อัตราการไหลออกแบบ (Q_d)=1.074 ลบ.ม/วินาที คิดราคาขายพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย 2.00 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี	131
ตาราง ข.๑๖	มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย ที่อัตราการไหลออกแบบ (Q_d)=0.600 ลบ.ม/วินาที คิดราคาขายพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย 2.00 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี	132
ตาราง ข.๑๗	มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย ที่อัตราการไหลออกแบบ (Q_d)=0.346 ลบ.ม/วินาที คิดราคาขายพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย 2.00 บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 ต่อปี	133
ตาราง ข.๑๘	มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย ที่อัตราการไหลออกแบบ (Q_d)=0.275 ลบ.ม/วินาที	

	(กำลังผลิต ๖๖.๒ กิโลวัตต์ พลังงานปีละ ๐.๔๑๙ ล้านหน่วย)	
	คิดราคาขายพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย ๒.๐๐ บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง ... ๑๓๔	
ตาราง ข.๑๙	มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากการไฟฟ้าหลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย ที่อัตราการให้ผลออกแบบ (Q_d) = ๐.๒๔๒ ลบ.ม./วินาที คิดราคาขายพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย ๒.๐๐ บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง	
	อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๒ ต่อปี ๑๓๕	
ตาราง ข.๒๐	มูลค่าปัจจุบันของรายได้จากการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย ที่อัตราการให้ผลออกแบบ (Q_d) = ๐.๐๗๐ ลบ.ม./วินาที คิดราคาขายพลังงานไฟฟ้าเฉลี่ย ๒.๐๐ บาท/กิโลวัตต์-ชั่วโมง	
	อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑๒ ต่อปี ๑๓๖	
ตาราง ข.๒๑	ประมาณราคากำก่องสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย (กำลังติดตั้ง ๑๕.๒ กิโลวัตต์ Q_d at 100% flow = ๐.๐๗๐ cms) ๑๓๗	
ตาราง ข.๒๒	ประมาณราคากำก่องสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย (กำลังติดตั้ง ๖๐ กิโลวัตต์ Q_d at 70% flow = ๐.๒๔๒ cms) ๑๓๙	
ตาราง ข.๒๓	ประมาณราคากำก่องสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย (กำลังติดตั้ง ๖๖.๒ กิโลวัตต์ Q_d at 55% flow = ๐.๒๗๕ cms) ๑๔๑	
ตาราง ข.๒๔	ประมาณราคากำก่องสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย (ขนาดกำลังติดตั้ง ๗๙.๒ กิโลวัตต์ Q_d at 50% flow = ๐.๓๔๖ cms) ๑๔๓	
ตาราง ข.๒๕	ประมาณราคากำก่องสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย (กำลังติดตั้ง ๑๑๔ กิโลวัตต์ Q_d at 33% flow = ๐.๖๐๐ cms) ๑๔๕	
ตาราง ข.๒๖	ประมาณราคากำก่องสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก ที่บ้านในสอย (ขนาดกำลังติดตั้ง ๑๙๒ กิโลวัตต์ Q_d at 20% flow = ๑.๐๗๔ cms) ๑๔๗	

ตาราง ข.26	ประมาณราคาค่าก่อสร้างโครงการผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่บ้านในสอย (ขนาดกำลังติดตั้ง 192 กิโลวัตต์ Q_d at 20% flow = 1.074 cms)	147
ตาราง ข.27	โครงการไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กที่มีกำลังผลิตต่ำกว่า 200 กิโลวัตต์ ที่ควรมีการศึกษาต่อเนื่องตามข้อ เสนอแนะในบทที่ ๖ ...	148

ภาคผนวก ค.

รูปที่ ค.1	การสำรวจหาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อหาจุดที่จะพัฒนาโครงการพลังน้ำขนาดเล็ก	156
ค.2	บางจุดของน้ำสอยซึ่งเป็นเส้นทางสำรวจในช่วงฤดูแล้ง (พฤษภาคม 2523)	156
ค.3	หัวหวาย มีจุดที่จะพัฒนาโครงการพลังน้ำขนาดเล็ก (Micro Hydropower)	156
ค.4	เส้นทางสำรวจหัวหวาย จากแม่น้ำสอยขึ้นไปทางด้านเหนือน้ำ	157
ค.5	มีน้ำไหลตลอดปีในหัวหวาย (ตามชาวบ้านและผู้นำทางสำรวจ) ...	157
ค.6	สภาพป่าไม้ยังอุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ขนาดใหญ่จำนวนมาก ...	158
ค.7	หัวหวายบางจุด มีแม่น้ำค่อนข้างลึกแต่ไม่กว้างชวางนัก ...	158
ค.8	ลักษณะที่นำไปของสภาพน้ำในหัวหวายมีระดับน้ำประมาณ 10 เมตร	159
ค.9	มีฝายยังคงระดับน้ำซึ่งชาวบ้านทำขึ้น เพื่อสันน้ำเข้าพื้นที่เพาะปลูก ...	159
ค.10	สภาพป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และหนาแน่นไปด้วยไม้มีค่าน้ำมันดี ...	160
ค.11	สภาพภูมิประเทศ และเส้นทางการสำรวจหาจุดพัฒนาในหัวหวาย	160
ค.12	สภาพของพืชน้ำล้าน้ำหัวหวาย ไม่ลึกน้ำให้เห็นมืออยู่ทั่วไป ...	161
ค.13	ความกว้างของล้าน้ำหัวหวาย โดยทั่ว ๆ ไปประมาณ 6-12 เมตร	161

หน้า

ค. 14	ความลาดชันของน้ำในห้วยทวาย จะมีมากขึ้น เมื่อไกล์จุดที่ จะพัฒนา 162
ค. 15	ไกล์จุดพัฒนามีลักษณะสองข้างล่าน้ำเป็นรูปตัววี (V Shape Valley) 162
ค. 16	มีน้ำตกสูง ๖-๙ เมตร ประมาณ ๖-๗ แห่ง 163
ค. 17	อยู่ท้ายน้ำ จุดที่เลือกพัฒนาโครงการพลังน้ำขนาดเล็ก 163
ค. 18	เขื่อนขนาดเล็กที่ mana ๑.๘๕ ล่องสอน ก่อสร้างผลิต ๙๐๐ กิโลวัตต์ 164
ค. 19	คลองชักน้ำไปยังบ่อพักน้ำ เพื่อส่งน้ำผ่านท่อคอนกรีต 164
ค. 20	ท่อส่งน้ำไปยังโรงไฟฟ้า เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า 165
ค. 21	โรงไฟฟ้าที่ mana ๑.๘๕ ผลิตไฟฟ้าสำหรับใช้ในอ่างเก็บน้ำช่องสอน ..	165

ภาคผนวก ๔.

รูปที่ ๔.๑	การสำรวจรวมข้อมูลโดยการเดินทางด้วยรถ มีขีด จำกัดที่จะเข้าไกล์โครงการน้อยมาก 167
๔.๒	การเดินทางด้วยเท้าในระยะทางไกล นักพัฒนาต้อง ^{มีใจรัก ความตั้งใจสูงจึงจะทำงานได้} 167
๔.๓	พัฒนากรอ่า เกาะร่วมประชุมอธิบายและสร้างความเข้าใจ ให้ชาวบ้านเห็นประโยชน์โครงการ 168
๔.๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าอาวาส ผู้นำหมู่บ้านร่วมปรึกษา วางแผนคัดเลือกกรรมการบริหาร 168
๔.๕	ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของรัฐรับประชุมชาวบ้าน เพื่อเลือกคณะกรรมการ 169
๔.๖	วัด เป็นสถานที่นัดหมาย ใช้ประชุมปรึกษาหารือได้ผลดี อย่างมากสำหรับหมู่บ้านในชนบท 169
๔.๗	สถานที่บุคคลที่ชาวบ้านควรพบถือมีบทบาทสำคัญในการ นัดหมายเพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ 170

หน้า

ง. 8	หลังจากการเลือกคณะกรรมการบริหารได้แล้ว จะมีการ จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อวางแผนงาน	170
ง. 9	คณะกรรมการหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายต่าง ๆ ประชุมวางแผนดำเนินงานก่อสร้าง	171
ง. 10	การเข้าร่วมกิจกรรมตามวัฒนธรรมประจำ เพื่อของหมู่บ้าน ช่วยให้ได้รับความร่วมมือ	171
ง. 11	การสำรวจความคิดเห็นแบบเข้าถึงตัวบ้าน จะได้ขอ มูลที่จะ เอียดถูกต้องตามความเป็นจริง	172
ง. 12	ถนน เข้าสู่หมู่บ้านในชนบทที่ทุรกันดาร เป็นปัญหา เพิ่มค่าก่อสร้างโครงการให้สูงขึ้นอย่างมาก	172
ง. 13	ลักษณะการก่อสร้างบ้านที่อยู่อาศัยของชาวบ้านใน ภาคเหนือจะมีระดับสูงต่ำไปเรียงกันไป	173
ง. 14	การวางแผนงานทุกเช้าตรู่ สร้างความเข้าใจ จ่ายงาน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้สูงขึ้น	173
ง. 15	สำ ฯ ชาวบ้านจัดเตรียมทำความสะอาดโดยการ ลอกทรายผ่านตาแกรง เพื่อใช้งาน	174
ง. 16	การลงทุนจัดซื้อ เครื่องจักรที่ให้ผลประโยชน์คุ้มทุน ช่วยประหยัดเวลา แรงงาน รวดเร็ว	174
ง. 17	ชาวบ้านร่วมใช้แรงงานเป็นทุนในการลงทุน รัฐช่วย ในด้านเทคโนโลยีและให้คำปรึกษา	175
ง. 18	การใช้สกุนท่องถื่น เช่น พิน บรรด ทรัพย์ ในงาน คอนกรีต ช่วยลดค่าก่อสร้างได้มาก	175
ง. 19	ห้องน้ำจากฝ่ายไปยังโรงไฟฟ้าทำโดยใช้แรงงาน ชาวบ้านชุดสังเสียไปตามไฟล์ เข้า	176
ง. 20	การยอมรับโครงการของชาวบ้านช่วยให้ได้รับ สนองตอบในด้านความร่วมมืออย่างดี	176

หน้า

๙.21	แรงงานที่เข้มแข็ง รอยริ้มที่เบิกบาน จากผลงานและ ผลประโยชน์ที่ยอมรับมิใช่การยัดเยียด 177
๙.22	ชาวบ้านแบ่งกุழมทุน เวียนการทำงานอย่างมีระเบียบ แบบแผน งานค่าเงินไปไม่ติดขัด 177
๙.23	เสาไฟฟ้าไม่ต้องซื้อหา ตัดไม้ในเขตที่ดินของชาวบ้าน ช่วยกันตกแต่งให้ได้ขนาดที่กำหนด 178
๙.24	แต่เดิมต้องใช้เชือเพลิงจากการตัดไม้ทำลายป่า เมื่อ โครงการเสร็จปัญหาจะน้อยลง 178
๙.25	การใช้เชือเพลิงพื้นฐานในครัวเรือน เดาอังໄລ' เพื่อหุงต้ม ตะเกียงน้ำมันเพื่อแสงสว่าง (ซ้าย) 179
๙.26	เดานึงเมืองแบบเก่าใช้เชือเพลิงจากการตัดไม้ ทำลายป่า เมื่อมีไฟฟ้าปัญหาจะหมดไป (ขวา) 179
๙.27	ระบบประปาในชนบทต้องจากลำธารด้วยห่อไม้ไผ่ เป็นตัวอย่างการใช้เทคโนโลยีเหมาะสม 179

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย